

15 Αυγούστου 2016

«Θεοτόκος»: ένας όρος χριστολογικός και σωτηριολογικός!

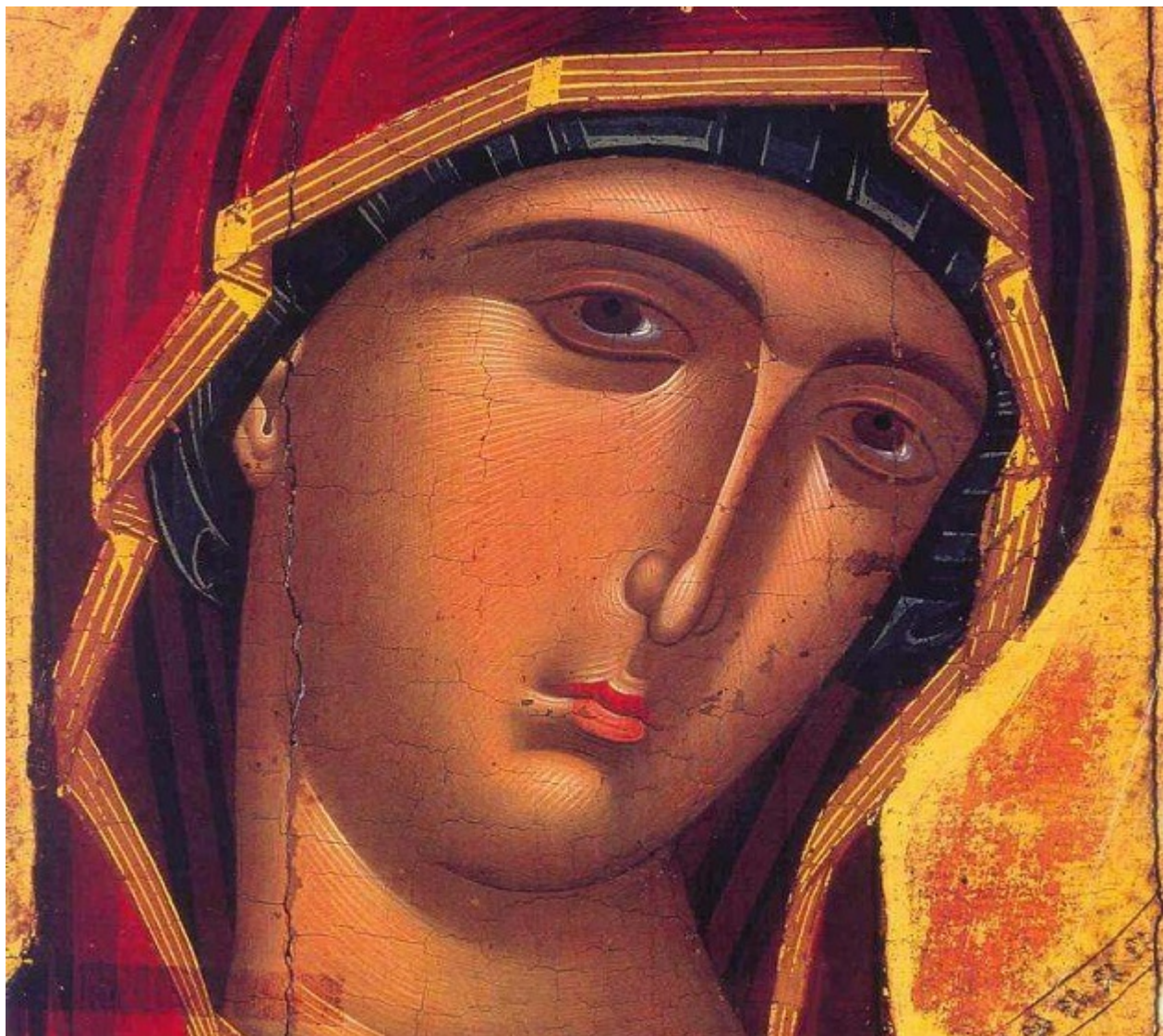
Ορθοδοξία / Θεοτόκος

Θεώνη Μαρίνου - Μπούρα, Θεολόγος, ΜΑ Θεολογίας

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2b25p63>]

Το 553 συγκαλείται η Ε Οικουμενική Σύνοδος και στο δογματικό της όρο αφενός καταδικάζει τις αντιλήψεις του Νεστόριου κι αφετέρου αναθεματίζει όσους δεν ομολογούν κυρίως και κατ' αλήθειαν Θεοτόκο την Παρθένο Μαρία.

«Εἰ τις καταχρηστικῶς, ἀλλ' οὐκ ἀληθῶς Θεοτόκον λέγει τὴν ἁγίαν ἔνδοξον ἀειπάρθενον Μαρίαν, ἢ κατὰ ἀναφοράν, ὡς ἀνθρώπου ψιλοῦ γεννηθέντος, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ Θεοῦ Λόγου σαρκωθέντος ἐξ αὐτῆς, ἀναφερομένης δέ κατ' ἐκείνους τῆς τοῦ ἀνθρώπου γεννήσεως ἐπὶ τόν Θεόν λόγον, ὡς συνόντα τῷ ἀνθρώπῳ γενομένῳ· καί συκοφαντεῖ τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον, ὡς κατὰ ταύτην τὴν ἀσεβῆ ἐπινοηθεῖσαν παρὰ Θεοδώρου ἔννοιαν Θεοτόκον τὴν παρθένον εἰποῦσαν· ἢ εἴ τις ἀνθρωποτόκον αὐτὴν καλεῖ ἢ χριστοτόκον ὡς τοῦ Χριστοῦ μὴ ὄντος Θεοῦ, ἀλλὰ μὴ κυρίως καί κατα ἀλήθειαν Θεοτόκον αὐτὴν ὁμολογεῖ, διὰ τὸ τόν πρό αἰώνων ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα Θεόν Λόγον ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐξ αὐτῆς σαρκωθῆναι, οὕτω τε εὐσεβῶς καί τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον Θεοτόκον αὐτὴν ὁμολογῆσαι, ὃ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω». Διαπιστώνουμε ὅτι πλέον ἡ χρήση ἢ μὴ τοῦ ὀρου Θεοτόκος ἀποτελεῖ κριτήριον ὀρθοδοξίας. Ἡ ὄλη σύνδεση τοῦ ὀρου Θεοτόκος με τὴ στιγμὴ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου καὶ με τὸ χριστολογικὸ θέμα (δύο φύσεις-ἓνα πρόσωπον) ἀλλὰ καὶ ὁ ἀναθεματισμὸς ὄσων δὲν δέχονται τὸ «Θεοτόκος», πείθει γιὰ τὸ συσχετισμὸ τοῦ με τὴ χριστολογία καὶ τὴ σωτηρία,

αφού, εάν η Παρθένος δε γέννησε Θεό, δεν μπορούμε να σωθούμε.

Στη ΣΤ Οικουμενική Σύνοδο (Κωνσταντινούπολη 680-681) που ασχολήθηκε με το Μονοθελητισμό, ο πατριάρχης Ιεροσολύμων Σωφρόνιος σε συνοδική επιστολή τονίζει ότι η Παρθένος Μαρία είναι Θεοτόκος και Αειπάρθενος «*πρό τοῦ τόκου καί ἐν τῷ τόκῳ καί μετά τόν τόκον*». Η αιεπαρθενία της είναι δογματική συνέπεια του ότι είναι Θεοτόκος και συμβολίζεται εικονογραφικά με τα τρία αστέρια που έχει στο μαφόριό της και σημαίνουν παρθένος πριν τον τόκο, στη διάρκεια και μετά τον τόκο.

Η Πενθέκτη Οικουμενική (Κωνσταντινούπολη 691-692) στον κανόνα 79 καταδίκασε τα «επιλόχεια» έθιμα της Θεοτόκου καθώς «*ἀλόχευτον τόν ἐκ τῆς Παρθένου θεῖον τόκον ὁμολογοῦντες*».

Στη Ζ Οικουμενική Σύνοδο (Νίκαια 787) στον όρο πίστεως διαβάζουμε σχετικά: «*Ὁμολογοῦμεν δέ καί τήν δέσποιναν ἡμῶν τήν ἀγίαν Μαρίαν κυρίως καί ἀληθῶς Θεοτόκον, ὡς τεκοῦσαν σαρκί τόν ἕνα τῆς ἀγίας Τριάδος Χριστόν τόν Θεόν ἡμῶν... σύν τούτοις δέ καί τάς δύο φύσεις ὁμολογοῦμεν τοῦ σαρκωθέντος δι' ἡμᾶς ἐκ τῆς ἀχράντου Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας, τέλειον αὐτόν Θεόν καί τέλειον ἄνθρωπον γινώσκοντες*».

Ο Βασίλειος Τσίγος καταλήγει ότι οι όποιες παραχαράξεις και καινοτομίες σχετικά με το πρόσωπο της Θεοτόκου προήλθαν από μία λανθασμένη και κολοβωμένη χριστολογία κι από παρανόηση του δόγματος της ενανθρωπήσεως, ο όρος Θεοτόκος είναι χριστολογικός και σωτηριολογικός και η ορθόδοξη αλήθεια για τη μητέρα του Χριστού ως Θεοτόκου στηρίζεται σε χριστολογική βάση (Τσίγκου, Βασιλείου, Η διαμόρφωση του όρου «Θεοτόκος» κατά τη διάρκεια των Οικουμενικών Συνόδων και η χριστολογική και σωτηριολογική σημασία του, http://www.apostoliki-diakonia.gr/gr_main/catehism/theologia_zoi/themata.asp?contents=selides_katixisis/content).

Συμπεράσματα

1. Ο όρος «Θεοτόκος» χρησιμοποιείται ευρύτατα από Πατέρες της Εκκλησίας.
2. Συνδέεται με την ένωση των δύο φύσεων στο Χριστό στο ενιαίο πρόσωπο την ώρα της σύλληψης.
3. Είναι όρος που περιλαμβάνεται στους δογματικούς όρους των Συνόδων της Εκκλησίας.
4. Η χρήση του αποτελεί κριτήριο ορθοδοξίας κι η άρνησή του επιφέρει αναθεματισμό.
5. Ο όρος Θεοτόκος διαφυλάσσει την ενότητα του προσώπου του Χριστού και

διασφαλίζει τη σωτηρία που θεμελιώνεται στη θεότητα του Χριστού.

6. Ο όρος Θεοτόκος χρησιμοποιείται μαζί με τον όρο «παρθένος» κι εδράζεται στην εκ Πνεύματος αγίου σύλληψη του Χριστού.

<http://bitly.com/2b8DNvZ>